

Jesenice, 25. novembra 1992

Štev.: 36/II

Nov zakon o socialnem varstvu

28. novembra 1992 začne veljati nov Zakon o socialnem varstvu. Zakon opredeljuje področje socialno varstvene dejavnosti, pravice in upravičence do socialnega varstva, socialno varstvene storitve in dajatve, kdo opravlja dejavnosti s tega področja ter financiranje, nadzor in kazni za kršitelje Zakona.

Socialno varstvena dejavnost obsega preprečevanje in reševanje problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva.

Pravice iz socialnega varstva po tem zakonu pa obsegajo storitve in ukrepe za preprečevanje in odpravljanje socialnih stisk in težav posameznikov, družin in skupin prebivalcev ter dajatve, namenjene tistim posameznikom, ki si sami materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere nimajo vpliva.

Upravičenci po tem zakonu so DRŽAVLJANI REPUBLIKE SLOVENIJE, ki imajo STALNO prebivališče v Sloveniji ter TUJCI, ki imajo DOVOLJENJE za stalno prebivanje v Sloveniji.

=====

Interne informacije Informator
izdaja Železarna Jesenice.
Ureja jih Lili Jana Kos.
Tel. štev. uredništva je 22-71.

Socialno varstvene storitve

obsegajo aktivnosti in pomoč za samopomoč posamezniku, družini ali skupinam prebivalcev.

Storitve za odpravljanje socialnih stisk in težav so:

1. prva socialna pomoč,
2. osebna pomoč,
3. pomoč družini,
4. institucionalno varstvo,
5. vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji,
6. pomoč delavcem v podjetjih, zavodih in pri drugih delodajalcih.

Prva socialna pomoč obsega pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno možnih rešitev ter seznanitev upravičenca z vsemi možnimi oblikami storitev in dajatev, ki jih lahko uveljavi, ter o obveznostih, ki so povezane s tem.

Osebna pomoč obsega svetovanje, urejanje in vodenje, da bi posamezniku omogočili razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje ter izboljšanje socialnih možnosti.

Pomoč družini obsega pomoč za dom, pomoč na domu in socialni servis.

Pomoč družini za dom obsega strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani ter pri skrbi za otroke in pri usposabljanju družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju. Pomoč družini na domu obsega socialno oskrbo upravičenca ob invalidnosti, starosti in ko

socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo. Socialni servis obsega pomoč pri hišnih in drugih opravilih ob otrokovem rojstvu, bolezni, invalidnosti, starosti, ob nesrečah in v drugih primerih, ko je ta pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje.

Institucionalno varstvo obsega vse oblike pomoči v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki, s katero se upravičencu nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcije doma in lastne družine, predvsem pa bivanje, organizirana prehrana ter varstvo in zdravstveno varstvo.

Vodenje in varstvo obsegata organizirano celovito skrb za odraslo telesno in duševno prizadeto osebo ter razvijanje njene individualnosti, skupaj s harmoničnim vključevanjem v skupnost in okolje.

Zaposlitev pod posebnimi pogoji obsega take oblike dela, ki omogočajo prizadetim osebam ohranjanje pridobljenih znanj in razvoj novih sposobnosti.

Pomoč delavcem v podjetjih, zavodih in pri drugih delodajalcih obsega svetovanje in pomoč pri reševanju težav delavcev v zvezi z delom v delovnem okolju in ob prenehanju delovnega razmerja ter pri uveljavljanju pravic s področja zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva.

Socialno varstvene dajatve

S temi dajatvami se upravičencu zagotavljajo sredstva za preživetje. Dajatvi po tem Zakonu sta:

- denarni dodatek in
- denarna pomoč kot edini vir preživljanja.

Denarni dodatek

Do denarnega dodatka je upravičena oseba, ki si začasno ne more zagotoviti sredstev za preživljanje. Posameznik je upravičen do denarnega dodatka, če mesečni dohodek na družinskega člana ne doseže višine, ki znaša:

1. za otroke do dopolnjenega 6. leta starosti 29% z jamčene plače;
2. za otroke od 7. leta starosti do dopolnjenega 14. leta 34% z jamčene plače;
3. za otroke od 15. leta starosti do zaključka rednega šolanja 42% z jamčene plače;
4. za odrasle osebe 52% z jamčene plače.

V dohodek se po tem zakonu štejejo dediščine, darila ter vsi dohodki in prejemki posameznika in njegovih družinskih članov, ki so viri dohodnine, ter osebni prejemki, ki niso obdavčljivi, razen:

- dodatka za pomoč in postrežbo;
- prejemkov za oskrbo v tuji oz. rejniški družini;
- otroškega dodatka in družbenih pomoči otrokom;
- stipendije;
- dohodki od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo in jih ne pridobijo z redno zaposlitvijo.

V omenjeni dohodek se štejejo vsi prejemki, ki sta jih posameznik in njegov družinski član pridobila v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo zahtevka. Pri ugotavljanju dohodka se odštejejo izplačane preživnine.

Za družinske člane se štejejo:

- zakonec oz. oseba, ki živi z osebo, ki uveljavlja pravico do denarnega dodatka, najmanj eno leto v življenjski skupnosti;

- otroci osebe, ki uveljavlja pravico do denarnega dodatka, dokler jih je ta dolžna preživljati;

- pastorki, kadar ti preživljajo očima ali mačeho, ter očim ali mačeha, kadar preživljata pastorko;

- vnuki in nečaki, ki so brez staršev in če jih preživlja upravičenec do denarnega dodatka.

Višina denarnega dodatka se določi kot razlika med dohodki na družinskega člana in zneskom, določenim po merilih za denarni dodatek.

Center za socialno delo lahko upravičencu dodeli nižji denarni dodatek, kot bi mu pripadal, ali mu ga sploh ne dodeli, če:

- ugotovi, da kljub izkazanemu nizkemu dohodku socialna varnost upravičenca in družinskih članov ni ogrožena, ker je njihovo premoženje takšno, da bi jim lahko dajalo dohodke oz. zagotavljalo preživetje;

- ugotovi, da z upravičencem živijo osebe, ki niso družinski člani, pa pridobivajo dohodke skupaj z upravičencem.

Center za socialno delo lahko upravičencem dodeli denarni dodatek za premostitev trenutne materialne ogroženosti mimo pogojev, vezanih na dohodek na družinskega člana. Višina tega dodatka se določi glede na materialne potrebe upravičenca, vendar ne more preseči zneska denarne pomoči kot edinega vira preživljanja.

Center za socialno delo lahko veže odločitev o dodelitvi denarnega dodatka na sklenitev pogodbe z

upravičencem o aktivnem reševanju njegove socialne problematike (vključitev v zdravljenje, javna dela itd.).

Denarni dodatek se dodeli za določen čas, največ za obdobje šestih mesecev. Denarni dodatek se ponovno dodeli, če se okoliščine niso spremenile.

Državljanu Republike Slovenije, ki NIMA STALNEGA PREBIVALIŠČA v Sloveniji, in TUJCU, ki NIMA DOVOLJENJA za stalno prebivanje, lahko Center za socialno delo dodeli enkratno pomoč za vrnitev v kraj stalnega bivanja, vendar največ 20% denarne pomoči kot edinega vira preživljanja. Ta denarna pomoč se praviloma izplača v funkcionalni obliki.

Denarna pomoč kot edini vir preživljanja

Do te pomoči so upravičene osebe, ki so trajno nezmožne za delo, in osebe, starejše od 60 let, če so brez vsakršnih dohodkov oz. prejemkov, brez premoženja ter nimajo nikogar, ki bi jih bil dolžan in sposoben preživljati in živijo doma.

Denarna pomoč kot edini vir preživljanja ZNAŠA 60% ZAJAMČENE PLAČE in se izplačuje, dokler trajajo okoliščine, ki so bile podlaga za odločitev. Poleg te dajatve pripada takemu upravičencu enkrat letno denarna pomoč kot edini vir preživljanja, v funkcionalni obliki.

Upravičencu, ki je trajno nezmožen za delo in nujno potrebuje tujo pomoč, pa za to ne prejema dodatka za tujo nego, se zaradi dodatnih stroškov prizna 30% povečanje denarne pomoči kot edinega vira preživljanja. Če je upravičenec dolžan plačevati najemnino za stanovanje, se mu denarna pomoč poveča največ za višino najemnine, ki bi jo plačeval v socialnem oz. neprofitnem stanovanju.

(nadaljevanje prihodnjič)